

УДК 636.2.034 : 612.664

Г.С. КОВАЛЕНКО

Інститут розведення і генетики тварин УААН

ЛАКТАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Наведено результати досліджень лактаційної діяльності корів-рекордисток української чорно-рябої молочної породи. Встановлено, що тривалість лактації, добові і місячні надої, сталість лактації та лактаційні криві зумовлені індивідуальними особливостями та молочною продуктивністю цих тварин.

Порода, корови-рекордистки, лактація, молочна продуктивність

Для підвищення генетичного потенціалу молочної продуктивності стад української чорно-рябої молочної породи значну роль відіграють високопродуктивні корови. В останні роки підвищився інтерес вчених і практиків до вивчення впливу різних факторів на лактаційну діяльність корів [1 – 3]. У зв'язку з цим нами було поставлено завдання з'ясувати особливості лактаційної діяльності корів-рекордисток, від яких одержують бугайців і комплектують племпідприємства.

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проведено на високопродуктивних коровах української чорно-рябої молочної породи ДПЗ «Плосківський». В обробку ввійшло 217 корів з надоями 8000 кг молока і більше вищої лактації. Було сформовано 4 групи корів за надоєм: 8001–9000 кг, 9001–10000, 10001–11000 та 11001 кг і більше молока. Визначали тривалість лактації, місячні й добові надої, сталість лактації і лактаційні криві. Показник повноцінності лактації

Розведення і генетика тварин. 2009. № 43 © Г.С. Коваленко, 2009

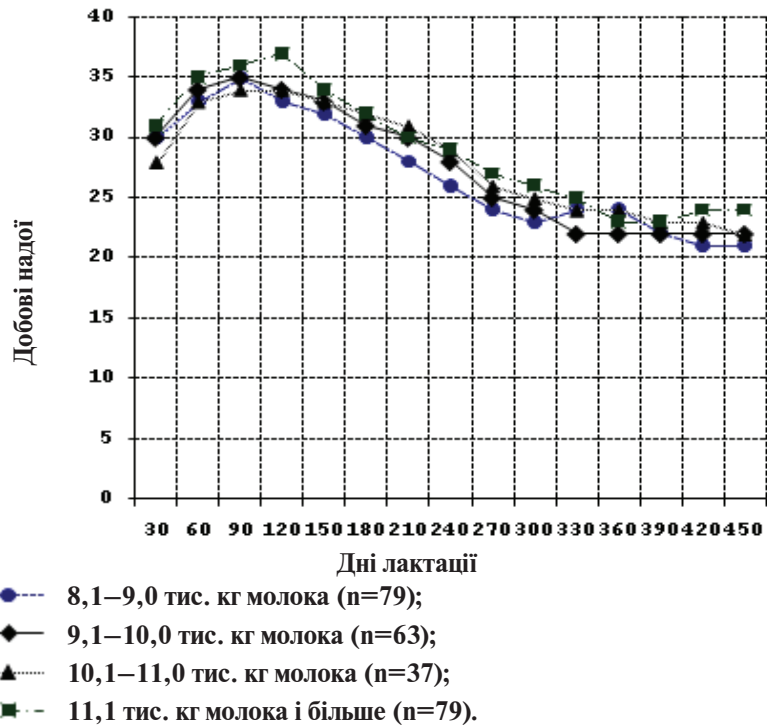
обчислено за В.Б. Веселовським [2]. Рівень годівлі 65 ц к. од. на корову в рік. Базу даних створили на ПЕОМ PENTIUM IV з використанням програмного забезпечення Microsoft Excel. Біометричну обробку матеріалу виконали за методикою М.О. Плохінського [4].

Результати досліджень. Лактаційну діяльність високопродуктивних корів наведено у таблиці. Середні показники надоїв по групах корів становили 8506, 9475, 10534 і 12307 кг молока. Тривалість лактації становила від 333 до 481 дня. Залежно від сформованих груп корів за молочною продуктивністю середні місячні надої були 1113–1172 кг молока, а добові – 36,9–38,4 кг молока. Середні показники повноцінності лактації в них – у межах 68,0–72,9%. У 87% корів даний показник перевищував 70%, тобто ці тварини характеризуються високою сталістю лактації.

Установлено, що характер лактаційної діяльності у високопродуктивних корів неоднаковий. Лактаційна крива зумовлена індивідуальними особливостями та молочною продуктивністю цих тварин. Лактаційна крива у 4 сформованих групах корів була вирівняною і досягала максимуму на третьому-четвертому місяцях лактації (рисунок). Лактаційні криві у корів 4 груп за своїм характером майже подібні і різнилися лише величиною добових надоїв. Зменшення надоїв порівняно з найвищим добовим у кожний наступний місяць становить від 2,9 до 10,7%. Загальне зниження надоїв 10 місяців порівняно з 3–4 місяцями лактації – 29,7 – 40,9%. Таке несуттєве зниження надоїв за 305 днів лактації ми пояснюємо тим, що більшість цих корів продовжувала ще лактувати в середньому до 176 днів. У цей період добові надої в них становили 15–20 кг молока.

Лактаційна діяльність високопродуктивних корів у ДПЗ «Плосківський»

Групи корів за надоєм	п	Середня продуктивність, кг		Тривалість лактації, дні		Місячний надій, кг		Найвищий добовий надій, кг		Сталість лактації, %	
		M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv	M±m	Cv
11001 і більше	28	12307±151	7,6	481±11	14,3	1172±24	12,5	38,7±0,8	13,2	67,0±1,9	13,3
10001–11000	37	10534±27	2,5	407±9	13,8	1119±23	12,3	37,9±0,7	11,4	71,1±1,4	12,8
9001–10000	73	9475±38	3,2	355±5	11,5	1127±16	11,4	37,2±0,6	12,1	73,1±1,0	10,6
8001–9000	79	8506±33	3,4	333±6	16,5	1113±11	9,1	37,0±0,4	9,7	69,1±0,8	14,8
Усього	217	9798±97	14,6	378±5	20,2	1128±8	11,1	37,3±0,3	11,5	71,2±0,6	12,4

У корів-рекордисток середні добові та місячні надії повинні становити не менше 30–35 і 1000–1100 кг молока відповідно. Це є суттєвим орієнтиром при відборі претенденток у групу визнаних корів-матерів для одержання бугайців. Наприклад, при роздоюванні первісток у перші 3 місяці лактації можна буде вносити відповідні корективи з авансування концентрованими кормами.

Таким чином, проведені дослідження за показниками лактаційної діяльності свідчать, що високопродуктивні корови української чорно-рябої молочної породи гарантують високий рівень надійності при доборі їх за даними ознаками у групу визнаних корів-матерів для одержання бугайців. Також інтенсивне використання цих тварин для одержання ремонтного молодняка (теличок) гарантує ефективне ведення селекції зі створення високопродуктивних стад.

Висновки. Високопродуктивні корови характеризуються більшою тривалістю лактації – 333–481 день, місячними надо-

ями – 1113–1172 кг молока, добовими надоями – 36,9–38,7 кг молока і сталістю лактації – 67,0–73,1%.

Лактаційні криві 4 груп корів-рекордисток характеризуються високою стабільністю. Зменшення надоїв у кожний наступний місяць становить від 2,9 до 10,7%.

За добору претенденток у групу визнаних корів-матерів для одержання племінних бугайців при однакових надоях за лактацію необхідно віддавати перевагу особинам з більш високою і вирівняною лактаційною кривою.

1. *Гавриленко, М.* Оцінка молочних корів за стійкістю лактації / М. Гавриленко // Тваринництво України. – 2002. – № 3. – С. 17–19.

2. *Макаров, В. М.* Совершенствование методов оценки лактации коров / В. М. Макаров // Зоотехния. – 1995. – № 5. – С. 15–17.

3. *Шербатий, З. Є.* Лактаційна діяльність високопродуктивних корів української чорно-рябої молочної породи / З. Є. Шербатий, Б. А. Павлів, Ю. Г. Кропивка // Вісн. Сумського нац. аграр. ун-ту: наук.-метод. журн. – Серія «Тваринництво». – 2003. – Вип. 7. – С. 286–291.

4. *Плохинский, Н. А.* Биометрия / Н. А. Плохинский. – М., 1974. – 320 с.

5. *Зорін, І. Г.* Скотарство / І. Г. Зорін. – К.: Урожай, 1973. – 405 с.

ЛАКТАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ВЫСОКОПРОДУКТИВНЫХ КОРОВ. Коваленко Г.

Приведены результаты исследований лактационной деятельности коров-рекордисток украинской черно-пестрой молочной породы. Установлено, что продолжительность лактации, суточные и месячные удои, постоянство лактации и лактационные кривые обусловлены индивидуальными особенностями и молочной продуктивностью этих животных.

Порода, коровы-рекордистки, лактация, молочная продуктивность

HIGHPRODUCING COWS' LACTATION ACTIVITY. Kovalenko G.

The results of Ukrainian Black-and-White highproducing cows' lactation activity investigations are given. It was stated. That the duration of lactation, day and month yield, the lactation stability and lactation curves are determined by individual specialities and milk production of these animals.

Breed, highproducing cows, lactation, milk production